

2556 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van Wet tot naturalisatie van *Anna Maria Csucsy* en 19 anderen.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het Wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

PH-TFE „Utrecht”, 28 April 1952.

JULIANA.

2556 2

ONTWERP VAN WET

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat er aanleiding is tot naturalisatie van *Anna Maria Csucsy* en 19 anderen, die aan Ons een verzoek daartoe hebben gedaan, met overlegging — wat betreft de in artikel 2 genoemden voor zoveel doenlijk — van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 3 der wet van 12 December 1892 (*Stb.* 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 21 December 1951 (*Stb.* 593);

Zo is het, dat Wij de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

- 1°. *Anna Maria Csucsy*, geboren te *Boedapest* (*Hongarije*) 28 Maart 1910, verpleegster, wonende te *Oudenrijn*, provincie *Utrecht*;
- 2°. *Martinus Christiaan Ambrogio Delea*, geboren te *Leeuwarden* (*Friesland*) 2 November 1913, banketbakker, wonende te *Ter Apel*, gemeente *Vlagtwedde*, provincie *Groningen*;
- 3°. *Franz Dumss*, geboren te *Wenen* (*Oostenrijk*) 17 Februari 1913, landarbeider, wonende te *Vught*, provincie *Noordbrabant*;
- 4°. *Stephan Figas*, geboren te *Heerlen* (*Limburg*) 20 Juli 1925, huisschilder, wonende te *Heerlen*, provincie *Limburg*;
- 5°. *Dorothea Magdalena Margaretha Först*, geboren te *Kiel* (*Duitsland*) 15 December 1888, zonder beroep, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 6°. *Francis Frederix*, geboren te *Heerlen* (*Limburg*) 22 Februari 1911, mijnwerker, wonende te *Heerlen*, provincie *Limburg*;
- 7°. *Anna Kretschmer*, geboren te *Habinghorst*, thans *Castrop-Rauxel* (*Duitsland*) 6 October 1907, religieuze-fröbelonderwijzeres, wonende te *Barneveld*, provincie *Gelderland*;
- 8°. *Pál Leichtmann*, geboren te *Nemesbikk* (*Hongarije*) 23 September 1920, arts, wonende te *Leiden*, provincie *Zuidholland*;
- 9°. *Franz Malecki*, geboren te *Kirchderne*, thans *Dortmund* (*Duitsland*) 4 December 1922, kantoorbiedende, wonende te *Geleen*, provincie *Limburg*;
- 10°. *Gyula Károly Péter Pecskovszky*, geboren te *Boedapest* (*Hongarije*) 22 Juli 1908, chef-kok, wonende te *'s-Gravenhage*, provincie *Zuidholland*;
- 11°. *Margarethe Elisabeth Schnepf*, geboren te *Frankfort aan de Main* (*Duitsland*) 20 November 1895, boekhoudster, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 12°. *Julius Schürmann*, geboren te *Scheidingen, Werl* (*Duitsland*) 21 Juni 1886, confectiefabrikant, wonende te *Bussum*, provincie *Noordholland*;

13°. *Maria Schwenk*, geboren te *Ketzberg, Grefrat* (*Duitsland*) 30 Maart 1910, zonder beroep, wonende te *Westzaan*, provincie *Noordholland*;

14°. *Hubertus Jacobus Steinbusch*, geboren te *Schin op Geul*, thans gemeente *Valkenburg-Houthem* (*Limburg*) 9 Mei 1922, brood- en banketbakker, wonende te *Valkenburg-Houthem*, provincie *Limburg*;

15°. *Karel Alexander Wetzler*, geboren te *Heerlen* (*Limburg*) 21 Januari 1921, autogeen-lasser, wonende te *Brunssum*, provincie *Limburg*;

16°. *Christine Wilhelmine Wintjes*, geboren te *Oberhausen* (*Duitsland*) 17 October 1909, religieuze, wonende te *Doetinchem*, provincie *Gelderland*.

Artikel 2

Met afwijking van het bepaalde bij artikel 3, tweede en vierde lid, aanhef en onder 3°. der wet van 12 December 1892 (*Stb.* 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 21 December 1951 (*Stb.* 593) wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan:

1°. *Anna Hermine Maria Kamp*, weduwe van *Salo Gadiel*, geboren te *Meppen* (*Duitsland*) 26 Maart 1903, zonder beroep, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;

2°. *Raden Mas Manjoero*, geboren te *Besoeki* (*Indonesië*) 12 Juli 1911, arts, wonende te *Broek op Langedijk*, provincie *Noordholland*;

3°. *Theodor Joseph Rühls*, geboren te *Kranenburg* (*Duitsland*) 28 April 1888, landbouwer, wonende te *Ottersum*, provincie *Limburg*;

4°. *Gustav Johann Heinrich Tohang*, geboren te *Lobberich* (*Duitsland*) 11 December 1879, R.K. priester, wonende te *Venlo*, provincie *Limburg*.

Artikel 3

Deze wet treedt in werking met ingang van de dag na die van haar afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,

2556 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van *Anna Maria Csucsy* en 19 anderen, moge de ondergetekende het volgende aantekenen.

De Hongaarse verzoekster *Anna Maria Csucsy*, genoemd in artikel 1, onder 1°, werd in 1910 te *Boedapest* (*Hongarije*) geboren. Nadat zij reeds tevoren enige tijd als pleegkind had verbleven in een Nederlands gezin, kwam zij in 1929 voorgoed naar ons land. Zij is in geest en leven Nederlandse geworden en heeft gedurende de oorlogsjaren medegeholpen aan de verzorging van onderduikers en dezen financieel gesteund. Als verpleegster voorziet verzoekster in haar onderhoud.

De Italiaanse verzoeker *Martinus Christiaan Ambrogio Delea*, genoemd in artikel 1, onder 2°, is hier te lande geboren en getogen. Zijn moeder was van oorsprong Nederlandse. Verzoeker onderscheidt zich niet van een geboren Nederlander. Hij is gehuwd met een Nederlandse vrouw en behoorde gedurende de Duitse overheersing tot het goede deel van de bevolking. De illegaliteit werd door hem ondersteund en hij herbergde onderduikers. Als banketbakkersknecht heeft hij regelmatige inkomsten.

¹⁾ Zijn met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

Franz Dumss, de Oostenrijkse verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 3°, werd in 1913 te Wenen (Oostenrijk) geboren. Hij was 9 jaar oud toen hij als pleegkind werd opgenomen in een Nederlands landbouwersgezin. Met ons volk vergroeid, heeft hij zich gedurende de oorlogsjaren goed gedragen. In September 1944 heeft hij — tezamen met anderen — Amerikaanse piloten helpen ontvluchten. Als landarbeider verdient verzoeker het brood.

In artikel 1, onder 4°, wordt voorgedragen de Poolse verzoeker Stephan Figas. Verzoeker werd in 1925 te Heerlen (Limburg) geboren en heeft steeds hier gewoond. Gedurende de oorlogsjaren hielp hij zijn vader, die eveneens voor naturalisatie is voorgedragen, bij het vervoer van illegale blaadjes en correspondentie. Als huisschilder voorziet hij in zijn onderhoud.

De Duitse verzoekster Dorothea Magdalena Margaretha Först, genoemd in artikel 1, onder 5°, werd in 1888 te Kiel (Duitsland) geboren. Zij woont reeds meer dan 25 jaar in Nederland en heeft zich aangepast aan onze zeden en gewoonten. Gedurende de oorlogsjaren stond zij aan onze zijde. Zij ontving extra rantsoenen, doch deelde hiervan mede aan Nederlanders. In de winter 1944—1945 herbergde zij een tweetal onderduikers. Verzoekster kan van de opbrengst van haar kapitaalje leven.

De Belgische verzoeker Francis Frederix, genoemd in artikel 1, onder 6°, is hier te lande geboren en getogen. Hij is gehuwd met een Nederlandse vrouw en voelt zich Nederlander. Gedurende de Duitse overheersing toonde hij zich het Nederlanderschap waardig. Als mijnwerker verdient hij het brood.

Anna Kretschmer, de Duitse verzoekster, genoemd in artikel 1, onder 7°, werd in 1907 te Habinghorst, thans Castrop-Rauxel (Duitsland) geboren. Zij woont sedert 1932 onafgebroken in ons land en is zich Nederlandse gaan gevoelen. Verzoekster is als religieuze werkzaam bij het fröbelonderwijs. Zij hielp gedurende de oorlogsjaren mee bij het herbergen van onderduikers en heeft zich verdienstelijk gemaakt voor de voedselvoorziening van grote gezinnen. Er wordt voor haar gezorgd.

In artikel 1, onder 8°, wordt voorgedragen de staatloze verzoeker Pal Leichtmann, in 1920 te Nemesbikk (Hongarije) geboren en sedert 1927 in ons land gevestigd. Hij ontving Nederlands onderwijs en is in geest en leven Nederlander geworden. Als student weigerde hij in 1942 de loyaliteitsverklaring te tekenen. Zijn ouders stelden hun woning ter beschikking van de illegaliteit, welke het pand o.a. gebruikte om wapens op te slaan. Bij het verbergen van die wapens en in de verspreiding van illegale lectuur had verzoeker een werkzaam aandeel. Hij heeft inmiddels het Nederlandse artdiploma verworven.

De Poolse verzoeker Franz Malecki, genoemd in artikel 1, onder 9°, werd in 1922 te Kirchderne, thans Dortmund (Duitsland) geboren. Hij was drie jaar oud, toen hij met zijn ouders naar Nederland kwam. Met ons volk vergroeid, steunde verzoeker gedurende de oorlogsjaren daadwerkelijk het verzet door als distributie-ambtenaar levensmiddelen- en andere bonnen te verstrekken aan de illegaliteit. Als kantoorbediende voorziet hij in zijn onderhoud.

De staatloze verzoeker Gyula Károly Péter Pecskovszky, genoemd in artikel 1, onder 10°, werd in 1908 te Boedapest (Hongarije) geboren. Toen hij 12 jaar oud was, werd hij als pleegkind opgenomen in een Nederlands gezin. Verzoeker, die met een Nederlandse vrouw gehuwd is, kan als ingeburgerd worden beschouwd. Jegens de Duitsers heeft hij een afwijzende houding aangenomen. Hij verrichtte van 1943 af diensten voor de illegaliteit en heeft na de bevrijding bewakingsdienst verricht voor de B.S. Als chef-kok heeft hij een goed bestaan.

Margarethe Elisabeth Schnepf, de Duitse verzoekster, genoemd in artikel 1, onder 11°, werd in 1895 te Frankfort aan de Main (Duitsland) geboren. In 1939 vestigde zij zich in ons land. Verzoekster heeft zich aan ons land gehecht en is genoegzaam geassimileerd. Gedurende de oorlogsjaren stond zij aan onze zijde. Meerdere Joodse onderduikers werden door haar aan levensmiddelenkaarten geholpen. Verzoekster is werkzaam als boekhoudster en heeft regelmatige inkomsten.

In artikel 1, onder 12°, wordt voorgedragen de staatloze verzoeker Julius Schürmann, in 1886 te Scheidingen, Werl (Duitsland) geboren en sedert 1938 in ons land gevestigd. Hij is ingeburgerd en wil Nederlander worden. Gedurende de oorlogsjaren heeft hij het verzet tegen de onderdrukker naar vermogen gesteund. Hij gaf geld aan de illegaliteit en hielp bij het verschaffen van onderduikadressen. Als confectiefabrikant heeft verzoeker ruime inkomsten.

De Duitse verzoekster Maria Schwenk, genoemd in artikel 1, onder 13°, was 9 jaar oud toen zij als pleegkind werd opgenomen in een Nederlands gezin. Zij ontving een Nederlandse opvoeding en is in geest en leven Nederlandse geworden. Gedurende de oorlogsjaren verzorgde zij onderduikers, die ten huize van haar pleegvader waren verborgen. Er is voor haar toekomst gezorgd.

De Duitse verzoeker Hubert Jacobus Steinbusch, genoemd in artikel 1, onder 14°, is hier te lande geboren en getogen. Zijn moeder was van oorsprong Nederlandse. Verzoeker kreeg een Nederlandse opvoeding en onderscheidt zich niet van een geboren Nederlander. Gedurende de Duitse overheersing heeft hij enige dagen gedwongen dienst gedaan bij de z.g. Schutzgruppe. Hij was echter van goede gezindheid en heeft hiervan blijk gegeven door ten behoeve van onderduikers in de mijn Julia ondergrondse bedrijfspassen te verstrekken en Ausweise en stempels in bewaring te nemen. Als brood- en banketbakker heeft hij genoegzame inkomsten.

Karel Alexander Wetzler, de staatloze verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 15°, is hier te lande geboren en heeft hier steeds gewoond. Tot 1950 is hij als Nederlander beschouwd. Hij is gehuwd met een Nederlandse vrouw; gedurende de oorlogsjaren heeft hij zich als een goed Nederlander gedragen. Als autogeën-lasser voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn gezin.

De Duitse verzoekster Christine Wilhelmine Wintjes, genoemd in artikel 1, onder 16°, werd in 1909 te Oberhausen (Duitsland) geboren. Zij kwam in 1931 als dienstbode naar ons land en trad in 1933 toe tot een kloosterorde. Verzoekster is geassimileerd; gedurende de oorlogsjaren hielp zij bij de verzorging van onderduikers. Er wordt voor haar gezorgd.

In artikel 2, onder 1°, wordt voorgedragen de Duitse verzoekster Anna Hermine Maria Kamp, weduwe van Salo Gadiel, in 1903 te Meppen (Duitsland) geboren en sedert 1931 in Nederland gevestigd. Zij gaf blijk de Nederlandse vrijheidszin te verstaan door gedurende de oorlogsjaren daadwerkelijk deel te nemen aan het verzet. Haar huis werd gebruikt voor het houden van vergaderingen; het herbergen van onderduikers en het bewaren van geschriften en wapens. Verzoekster leeft van een uitkering van de vroegere werkgever van haar man en verhuurt een gedeelte van haar woning.

De Indonesische verzoeker Raden Mas Manjoero, genoemd in artikel 2, onder 2°, is in Indonesië geboren en opgevoed. Hij woont sedert 1933 onafgebroken in ons land. Verzoeker is gehuwd met een Nederlandse vrouw en heeft zich gedurende de oorlogsjaren goed gedragen. Hij was vóór de soevereiniteitsoverdracht Nederlands onderdaan en heeft het Nederlanderschap tengevolge van deze overdracht buiten zijn wil verloren. Het is billijk, nu hij rechtens tot de Nederlandse gemeenschap wil blijven behoren, hem de naturalisatie kosteloos te verlenen. Verzoeker oefent als huisarts de medische praktijk uit te Broek op Langedijk.

Theodor Joseph Rühs, de Duitse verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 3°, werd in 1888 te Kranenburg (Duitsland) geboren. Hij woonde tot 1926 in het Duits-Nederlandse grensgebied. Daarna huwde hij een Nederlandse vrouw en ging hij in Nederland wonen. Hij voelt zich Nederlander; gedurende de oorlogsjaren heeft hij naar vermogen de vijand afbreuk gedaan. Zo bracht hij brieven over de grens, herbergde onderduikers en verborg een Pools soldaat. Verzoeker bezit een landbouwbedrijf, dat hem voldoende oplevert.

De Duitse verzoeker Gustav Johann Heinrich Tohang, genoemd in artikel 2, onder 4°, werd in 1879 te Lobberich (Duitsland) geboren. Hij woont reeds meer dan veertig jaar in ons land en is met ons volk vergroeid. Verzoeker stond gedurende de oorlogsjaren aan het hoofd van een klooster, waar meerdere onderduikers werden verborgen en verzorgd en waar de illegaliteit met zijn instemming pleegde te vergaderen. In verzoekers onderhoud wordt voorzien.

Het wil de ondergetekende voorkomen, dat de in artikel 2, onder 1°, 3° en 4°, genoemde verzoekers op grond van de door hen aan den Lande bewezen diensten voor kosteloze naturalisatie in aanmerking kunnen worden gebracht.

Met uitzondering van de Hongaarse verzoekster, genoemd in artikel 1, onder 1°, en de Poolse verzoekers genoemd in artikel 1, onder 4° en 9°, geldt ten aanzien van allen dat zij, hetzij omdat zij thans geen nationaliteit hebben, hetzij omdat zij hun nationaliteit door de voorgestelde naturalisatie zullen verliezen, niet een dubbele nationaliteit zullen hebben.

Alle voorgedragenen van Duitse herkomst zijn in het bezit van een verblijfsvergunning.

De Minister van Justitie,
H. MULDERIJE.